

Утвърждавам:.....

Директор: Юлия Спасова

ЕТИЧЕН КОДЕКС

за поведението на
учителите, учениците и служителите
в ОУ „Неофит Рилски“

Актуализиран на Педагогически съвет с

Протокол № 1 от 06.10.2020 г.

Глава ПЪРВА

Общи положения

Чл.1

т.1 Настоящият кодекс определя етичните правила за поведение на учителите, учениците и служителите в ОУ „Неофит Рилски” и има за цел да повиши общественото доверие в техния морал и професионализъм , както и да издигне престижа на учебното заведение.

т.2 Настоящият кодекс има за цел да формира организационна култура , спомагаща за утвърждаване на доброто име на училището , както и да повишава общественото доверие

Чл.2

т.1 Дейността на учителите, учениците и служителите в ОУ „Неофит Рилски” се осъществява при спазване на принципите на законност, лоялност, честност, политическа безпристрастност , прозрачност, отговорност и отчетност.

т.2 Всеки учител, служител е длъжен да изпълнява служебните си задължения, като :

2.1 опазва действащото в Република България законодателство;

2.2 осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към просветната институция ;

2.3 се отнася любезно , възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;

2.4 следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както и при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя личен и обществен живот;

2.5 изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в интерес на гражданите и защитава интересите на училището;

т.3 Всеки ученик е длъжен да изпълнява учебните си задължения , като:

3.1 спазва вътрешноучилищните распоредби !!!!!;

3.2 се отнася любезно , възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;

3.3 следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както и при изпълнение на учебните му задължения, така и в своя личен и обществен живот;

3.4 изпълнява възложените му дейности коректно и добросъвестно като се стреми непрекъснато да подобрява облика на училището;

Глава ВТОРА

Ценности и компетентности

Чл.3 Базовите ценности, изповядани от училището са :

1. Компетентност - учителят, служителят и работникът притежава знанията, уменията и квалификацията за заеманата длъжност;
2. Ефективност - учителят, служителят и работникът постига максимални резултати от труда при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси.
3. Отговорност и изпълнителност - учителят, служителят и работникът имат развито чувство за дълг при изпълнение на трудовите си задачи.
4. Услужливост - учителят, служителят и работникът са услужливи към търсещите информация, услуги или съдействие.
5. Вежливост - учителят, служителят и работникът имат устойчиво и любезно поведение.
6. Честност - учителят, служителят и работникът коректно представят своята гледна точка.
7. Лоялност - учителят, служителят и работникът се отнасят почтено и уважително към институцията.
8. Подходящ външен вид - учителят, служителят и работникът се стремят да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят.

Чл.4 Училището се стреми към постигане на :

1. Максимални резултати в учебно-възпитателната работа.
2. Обществено признание – създаване на привлекателна визия на учебното заведение.
3. Ползност на обществото – подпомагане на обществено – икономическото развитие на страната ни.
4. Колегиални отношения – изграждане на приемливи отношения между всички членове на организацията.

Чл.5 . Всеки учител и служител е длъжен да познава и спазва :

1. Специфичните за образователната система нормативни документи.
2. Закона за класифицираната информация.
3. Закона за закрила на детето.
4. Етичния кодекс на работещите с деца .
5. Вътрешноучилищните документи – правилници, правила, инструкции, инструктажи и др.

Глава ТРЕТА

Взаимоотношения с ученици, колеги, родители и граждани

Чл.6. Учителят, служителят и работникът предоставят качествени услуги, достъпни за всички, като изпълняват задълженията си безпристрастно и без предубеждение, създавайки условия на равнопоставеност на разглежданите случаи и засегнатите лица.

Чл.7. Учителят, служителят и работникът участват активно в процеса на подобряване на качеството на предлаганите услуги, като се отнасят внимателно и открито, с необходимото уважение и отзивчивост към учениците и техните искания. Те са длъжни да имат поведение, което не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им да се стремят към безболезнено разрешаване на проблема като контролират емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и поведението на външните лица.

Чл.8. Учителят, служителят и работникът зачитат правата на всички ученици, колеги, родители и граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, расова, религиозна и етническа принадлежност, като се въздържат от дискриминационни действия и показват добро възпитание, уважение и внимателно отношение към всички.

Чл.9. Учителят, служителят и работникът са длъжни да изпълняват своите задължения законосъобразно, своевременно и точно, добросъвестно и безпристрастно. Те са длъжни да предоставят необходимата информация при спазване на действащото законодателство.

Чл.10. Учителят, служителят и работникът са длъжни да опазват данните и личната информация, станали им известни при или по повод на изпълнението на служебните им задължения.

Чл.11. Учителят, служителят и работникът отговарят на поставените им въпроси и изпълняват поставените им задачи, съгласно длъжностната характеристика като при необходимост пренасочват проблема към съответното компетентно лице.

Чл.12.(1) В своите колегиални взаимоотношения учителите, служителите и работниците се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост.

(2) Учителят, служителят и работникът нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия.

(3) Недопустимо е отпращането на обиди между учители, служители и работниците, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду им.

Чл.13. Учителят, служителят и работникът е длъжен да помага на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции.

Чл.14. При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решат в рамките на добрия тон като е недопустимо това да става в присъствие на външни лица.

Чл.15. В отношенията си с колегите, всеки един учител, служител, работник е длъжен да проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл. 16. Със своето лично поведение и чувство за отговорност учителят, служителят и работникът трябва да дава пример на останалите си колеги, а ръководството и директорът на своите подчинени.

Чл.17. Учителят, служителят и работникът се отнасят с учениците, техните родители и гражданите с нужното уважение, като не накърняват достойнството им, не създават конфликти, не нарушават правата им и не ги дискриминират.

Глава ЧЕТВЪРТА

Професионално поведение

Чл.18 . Учителите, служителите и работниците подпомагат ръководството на училището, проявявайки професионализъм, безпристрастност и активност, както при разработването и провеждането на политиката на МОН, така и при осъществяването на неговите правомощия.

Чл.19. При изпълнение на своите задължения , учителят, служителят и работникът се придържа към лоялното поведение и почтеност в действията си като създава увереност у ръководителя, чиято дейност подпомага, че може да му се довери и да разчита на него.

Чл.20. Учителят, служителят и работникът изпълнява задълженията си честно и безпристрастно, като не допуска пристрастия да му влияят.

Чл. 21. Учителят, служителят и работникът изпълнява задълженията и функциите си, вменени му с длъжностната характеристика и стриктно изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи.

Чл. 22. Учителят, служителят и работникът изпълняват само законосъобразните нареждания на директора.

Чл. 23. Учителят, служителят и работникът споделя открито и честно с директора проблемите, с които се сблъсква в своята работа, както и своите идеи и предложения за тяхното решаване.

Чл.24. Учителят, служителят и работникът следва да противодейства на корупционни прояви и на други неморални такива, които биха уронили престижа и доброто име на училищната институция.

Чл. 25. (1) Учителят, служителят и работникът опазва повереното му общинско имущество и не допуска използването му за лични дела.

(2) Всеки един от учителите, служителите и работниците може да ползва имуществото, документите и информацията на училището само за осъществяване на служебните задължения.

Глава ПЕТА

Лично поведение на учителите, служителите и работниците

Чл. 26. (1) . Учителят, служителят и работникът е длъжен да следва поведение, съобразено със законите, с общоприетите морални норми и общочовешки ценности, както и да не уронва престижа на училището и да пази авторитета на институцията, която представлява.

(2) Учителят, служителят и работникът изпълнява добросъвестно трудовите си задължения при спазване на дадените му указания от висшестоящите органи .

Чл.27. Учителят, служителят и работникът се стреми да не предизвиква с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването на такива се стреми да ги преустанови или разреши като запазва спокойствие, контролира емоциите и действията си и не допуска участие в скандали и прояви, несъвместими с добрите нрави.

Чл.28. (1) Учителят, служителят и работникът се стреми да декларира точно и навреме данните за определяне на данъчните му задължения и да погасява своевременно своите финансови задължения, така че да не уронва престижа на образователната институция.

(2) Учителят, служителят и работникът трябва да бъде честен и точен по отношение на всякакви финансови въпроси, имащи отношение към професионалните взаимоотношения.

Чл. 29. Учителят, служителят и работникът не може да извършва дейности забранени от закона, както и да получава приходи от забранени със закон дейности.

Чл. 30. (1) Учителят, служителят и работникът придобива и управлява личната си собственост по начин, който не поражда никакво съмнение за възползване от служебното си положение .

(2) От учителя, служителя и работника се очаква да избягва сблъсъка между служебните си задължения и личните си интереси.

Чл.31. (1) Учителят, служителят и работникът се стреми да повишава своя професионализъм и квалификация, чрез придобиване на нови знания и умения, свързани с длъжността му и се старее да развива собствения си потенциал и да постига увеличаване ефективността и качеството на работата.

(2) Всеки един от учителите, служителите и работниците следва да извършва дейността си компетентно, добросъвестно и отговорно, като се стреми към непрекъснато усъвършенстване и повишаване на своята компетентност.

Глава ШЕСТА

Поведение спрямо ученика в процеса на учебно-възпитателната дейност

Чл.32 Учителят, служителят и работникът в ОУ „Неофит Рилски” е длъжен да:

1. основава професионалната си дейност на индивидуалните особености на всеки ученик и съвременните знания за детското развитие - осъзнава, че всеки ученик представлява неповторима личност;
2. съдейства за създаване на безопасна и здравословна среда, осигуряваща социалното, емоционалното и физическото развитие на учениците;
3. гарантира правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички занимаващи го въпроси;
4. осигурява на учениците с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование;
5. избягва напълно практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите;
6. познава и спазва законите и процедурите, защитаващи детето от насилие - физическо, сексуално или вербално; емоционален тормоз или пренебрегване;
7. уведомява ръководството на ОУ”Неофит Рилски” и органите за закрила на детето при съмнение за тормоз и насилие над ученик и да следи дали са предприети необходимите мерки;
8. когато друго лице изкаже подозрения за тормоз и насилие над дете, да му окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето;
9. когато му станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученик, има моралната и законова отговорност да информира органите по закрила на детето.

Глава СЕДМА

Поведение на ученика

Чл. 33. От учениците в ОУ „Неофит Рилски „, се очаква да спазват следните норми на етично поведение:

1. да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение;
2. да познават и спазват приетите правила и реда в училище;
3. да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения;

4. да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители;
5. да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните;
6. да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности;
7. да приемат за първостепенно свое задължение в училище обучението, а не забавлението;
8. да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище;
9. да се стремят към постижения, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите;
10. да проявяват внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици;
11. да търсят решение на проблемите, като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител и училищното ръководство;
12. да идват в училище в приличен и чист външен вид
13. да пазят училищното имущество, което е публична собственост така, както пазят личните си вещи;
14. да се грижат за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда;
15. да определят и приемат заедно Правила за поведение на класа, които да стоят на видно място във всяка класна стая.

Чл. 34. Учениците не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители, като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии, без тяхно знание и съгласие.

Чл. 35. Учениците, като част от училищната общност, приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

1. да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители;
2. да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството и престижа на училището;
3. да не публикуват информация , която не отговаря на истината или има подвеждащ характер;
4. да не използват груби и обидни думи и особено заплахи

Чл.36. Учениците са услужливи към своите съученици, учители и служители. Имат чувство за дълг изпълнявайки отговорно поставените им задачи - полага необходимите усилия за ефективно усвояване на учебния материал.

Чл. 37. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до класния ръководител и училищното ръководство, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции съгласно Правилника за дейността на училището.

Чл. 38. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Комисия по етика на училището, когато тези нарушения са извършени от възрастен – учител, служител или друг родител. Комисията по етика, съгласно регламента си за работа взема отношение по случая

Глава ОСМА

Конфликт на интереси

Чл.39. Когато на учителя, служителя или работника е възложена задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, той е задължен своевременно да информира директора.

Чл.40. Учителят, служителят и работникът не трябва да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или семейни интереси.

Чл. 41. Учителят, служителят и работникът, който е напуснал училището, няма право да се възползва, да злоупотребява или да изнася информация, която му е станала известна поради или във връзка с длъжността, която заема.

Глава ДЕВЕТА

Допълнителни разпоредби

Чл.42. Всички констатирани нарушения на настоящия кодекс се разглеждат от комисията по етика към ОУ „Неофит Рилски” .

Чл.43. Комисията по етика е съставена от представител на :

1. Работодателя;
2. Педагогическия колектив;
3. Непедагогическия колектив.

Глава ДЕСЕТА

Заключителни разпоредби

Чл. 44. При първоначално постъпване на работа всеки един учител, служител или работник е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс.

Чл. 45 . При осъществяване на действия, несъвместими с етичните норми на поведение, учителят, ученикът и служителят , който ги е извършил или допуснал , следва сам да се оттегли от работното си място.

Чл.46 . При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в Етичния кодекс, всеки учител, служител носи дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

Чл. 47. Настоящият етичен кодекс на ОУ „Неофит Рилски” е в сила от 31.01.2018 г. година.

Изменения и допълнения се правят по реда на утвърждаването му.

Основно училище „Неофит Рилски“ гр. Костандово

Утвърждавам:.....
/Юлия Спасова-директор на
ОУ „Неофит Рилски“/

Вътрешни правила

ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в ОУ „Неофит Рилски”, гр.Костандово, утвърден на 31.01.2018 година.
2. Под нарушения на Етичния кодекс по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в повереното на учителите, учениците и служителите училище:
  - Неспазване на действащото законодателство;
  - Неспазване на вътрешно училищните документи;
  - Действия и / или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
  - Грубо и невъзпитано отношение към ученици, техните родители, учители ,служители и външни лица и проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация по отношение на други лица поради етническа, религиозна и други подобни причини;
  - Прояви на накърняване на авторитета на учители,ученици, служители и престижа на учебното заведение, допуснати както при изпълнение на служебни задължения,учебна дейност , така и в личния живот;
  - Прояви на недобросъвестно, небрежно, некомпетентно и лишено от обективен подход изпълнение на възложените функции, както и накърняване на интересите на други лица и злепоставяне на интересите на училището;

3. Наблюдението и докладването в т.2 нарушения да се извършват в две направления :

- Вътрешно докладване – от педагогическия и непедагогическия персонал или ученици ;
- Външно докладване - от родители, граждани, представители на институции и фирми;

4. Сигналите за нарушения се приемат в ЗАТС на училището и се регистрират в нарочен дневник – регистър.

5. Всички регистрирани сигнали се разглеждат от комисията по етика при учебното заведение, назначена със заповед на директора.

6. Комисията по етика е съставена от представител на :

- Работодателя;
- Педагогическия колектив;
- Непедагогическия колектив ;

7. Комисията по етика се председателства от Надежда Лукова – заместник–директор, като при нейно отсъствие има определен заместник.

8. Всички постъпили и надлежно регистрирани сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

9. Комисията разглежда само явно подадени сигнали и по своя преценка взема отношение по тях.

10. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

11. Членовете на комисията вземат решение с явно гласуване с обикновено мнозинство (50% +1) от присъстващите.

12. Председателят на комисията свиква първото заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от получаването му.

13. При необходимост от допълнителни данни и доказателства, свързани със сигнала , се извършва проверка , включително разговор със свидетелите на нарушението.

14. При невъзможност случая да се изясни в едно заседание на Комисията по етика , се насрочва следващо такова в седемдневен срок след първото.

15. При установяване на нарушение на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора в качеството му на орган по назначаването и на работодател, за вземане на съответните дисциплинарни мерки по Кодекса на труда, спрямо провинилите се учители, служители или работници.

16. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомява Председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

17. При първоначално постъпване на работа всеки учител,служител и работник се запознава с разпоредбите на Етичния кодекс и с настоящите вътрешни правила.